

26.89x34.68	31	10	עמוד	מקור ראשון - דיוקן	30/04/2010	22441543-5
אריה אבנרי ראש תנועת אום - 28150						

מסעותיי בהולילנד

העיתונות לא מפרסמת ידיעות שאינן נוחות לבעלי ההון. הפרקליטות לא מעוניינת להעמיד לדין בכירים שסרחו. ואפילו צמרת המערכת המשפטית נגועה בשחיתות ■ כשמאחוריו החשיפה הגדולה של פרשת הולילנד, יואב יצחק מרשה לעצמו להדגיש סיפוק, ובאותה הזדמנות לסגור חשבון עם כל מי שידע ושתק

● יפעת ארליך, עמ' 10



26.48x34.48	32	10 עמוד	מקור ראשון - דיוקן	30/04/2010	22441777-4
אריה אבנרי ראש תנועת אום - 28150					

יואב יצחק. "אני הולך רק על סיפורים שאני מאמין שנעשה בהם עוול, ולא מרפה גם כשכולם אומרים שאני טועה" צילומים: יוסי זליגר, מרים צחי



16.41x29.32	33	10	עמוד	מקור ראשון - דיוקן	30/04/2010	22441802-3
אריה אבנרי ראש תנועת אום - 28150						

עיד מדינה

אחרי שאיימו עליו בפרשת קונצ'רן כלל, התעלמו ממנו בפרשת וייצמן-סרוסי ולעגו לו בפרשת כרמייה, העיתונאי יואב יצחק רואה כעת כיצד כולם מנסים לקבל את הקרדיט על חשיפת פרשת הולילנד. וגם אם הם ימשיכו ללעוג, יצחק משוכנע שבזכותו אנשי הציבור יחשבו פעמיים לפני שישלחו יד לקופה הציבורית

| יפעת ארליך |

יצחק בן 52, נשוי ואב לשלושה. גדל בפתח תקווה בשכונת שעריה, אחד מעשרת ילדיהם של זוג עולים מתימן. הוא חלם להפוך ליורד ים ואף למד בבית הספר לקצונה ימית באשדוד, אך החלום התפוגג, והיום יצחק יורד בעיקר על מי שלדעתו מועלים באמון הציבור.

אחרי שהתוכנית הימית שלו ירדה מהפרק, התחיל יצחק להתעניין בשוק ההון. בראשית שנות ה-80 השתתף בהקמת עיתון 'גלובס' ושימש בו ככתב. בהמשך עבד במקביל ב'מעריב' וב'דבר'. את הקרב הגדול הראשון שלו ניהל יצחק ב-1985. "הייתי אז כתב בורסה, וקיבלתי הזמנה לשיחה עם מנהלי הבורסה. המשנה למנכ"ל אמר לי שאני מפרט יותר מדי. 'למה אתה צריך לכתוב את שמות הברוקרים?' שאל. 'כל העיתונאים מוכנים לא לחשוף אותם. אם תעמוד על שלך, נאסור את כניסתך לחצר הבורסה'. "אחרי שהודעת לי הם שאני לא שואל אותם מה לעשות, הם הכריזו עליי כאישיות בלתי רצויה. אני מצדי התעקשתי לפרסם את מה שסברתי שזכותו של הציבור לדעת. לא נכנסתי למתחם - אני לא פרובוקטור - אבל מקורות מבפנים מסרו לי את הפרטים, והמשכתי לפרסם על אפס ועל חמתם של המנהלים. במקביל הגשתי עתירה לבית המשפט העליון בדרישה לאפשר את כניסתי לבורסה. המאבק נמשך שנה. מי שייצג את הבורסה היה מישאל חשין, לימים המשנה לנשיא בית המשפט העליון, ומאו דעתי עליו אינה חיובית במיוחד".

"יוסף ניצני לא הסתפק בהרחקתי", אומר יצחק. "הוא ניסה ליירט אותי בכל דרך, והגיש נגדי תלונה בטענה שניצלתי מידע פנימי לרכישת ניירות ערך. בדיקה שערכה הרשות לניירות ערך העלתה שהטענות מופרכות. הבורסה נלחמה בי כי חששה שניתן יהיה לחטט במעשיהם של אנשיה, שחלקם נהגו לפעול בניגוד לחוק. לי כעיתונאי היה חשוב לפרסם את הפעולות הספציפיות, כדי שניתן יהיה לבקר את המערכת. בסופו של דבר הנהלת הבורסה התקפלה והותר לי להיכנס. זה היה השיעור הראשון שלי במלחמה במערכת".

השיעור השני שלו במלחמה בשחיתות כבר היה הרכה יותר מסובך ואמוציונאלי. 'פרשת כלל', כך קראו לו. בשנת 1989 פרסם יצחק במעריב שורה של תחקירים שלפיהם מנהלים בכירים בקונצ'רן 'כלל' מבצעים עבירות בניירות ערך. האצבע המאשימה הופנתה בין היתר לעבר שמואל דכנר ואביגדור קלנר, ששמותיהם מככבים כעת בפרשת הולילנד. יצחק גם גילה שאהרן דברת, שעמד בראש הקונצ'רן, קנה בהנחה ניכרת שמונה דירות מחברת 'הוורעים', שהייתה חלק מ'כלל'.

"הרשות לניירות ערך המליצה להעמיד לדין את דברת, אך בפרקליטות המחוז החליטו לסגור את התיק", מספר יצחק. "שורה ארוכה של עניינים לא נחקרה כלל, כי הרשויות חששו להתעסק עם

החצר האחורית של פתח תקווה מנהל העיתונאי יואב יצחק את news1, אתר האינטרנט שמלבד חדשות 'רגילות', מתמקד בחשיפת פרשיות שחיתות. לשורה הארוכה של קרקפות שתלויות על חגורתו נוספה לאחרונה פרשת הולילנד, שהוא היה זה שפוצץ לראשונה.

במקביל לפרסום ממצאי התחקיר שלו על הולילנד, הגיש יצחק את החומר לבכירים במשטרה, תוך ציון שמם של שלושה בני אדם ששימשו בלדרים למתן השוחד בפרשה: שמואל דכנר, מאיר ורביץ ואדם נוסף. במקביל נקב בשמותיהם של יזמי הולילנד, אהוד אולמרט, שולה זקן וגורמים נוספים כמי שקיבלו או נתנו שוחד. זו הייתה הלכנה הראשונה שנפלה באפקט הדומינו של הולילנד. בשבועות המעטים שחלפו מאז, ידעו חרדי החקירות של המשטרה מצעד נחקרים כמעט חסר תקדים. פוליטיקאים בכירים מאוּד לשעבר ואנשי עסקים בכירים מאוד בהווה, גורמים מוניציפאליים ומגהקבלנים - כולם זומנו לתת עדות או לתת דין וחשבון על חלקם במה שהוגדר כ"פרשת השוחד החמורה בתולדות המדינה".

איך אתה הגעת לפרשה?

"ביולי 2008 פנה אליי אדם וביקש לראות אותי. בפגישה הוא מסר לי מידע שעיקרו - אולמרט ואנשיו קיבלו שוחד בפרויקט הולילנד".

איזה מידע? מהמכובים?

"אני לא יכול לענות. זה עלול לסכן את מקור המידע. אני עלול לפגוע בו וגם בעצמי, כי אנשים לא יוכלו לסמוך עליי. תראי אידך ברוך קרא שרף את עצמו, או אידך אורי בלאו פעל. הם עשו שימוש לא נכון במסכמים שהובאו אליהם. זהו נזק עצום למקור המידע, לעיתונאי, לעיתון ולתקשורת בכלל, כי אנשים יחששו לפנות".

תמיד יש רצון להתנאות במידע ובמקורות.

"נכון, אבל אני לא עושה זאת. מקור המידע גם צריך לדעת שאם אתה לוקח על עצמך משימה - לא תתקפל אלא תיאבק עד הסוף, גם אם זה לוקח שנים רבות. פרשיות שחשפתי נמשכו על פני שנים, עד שהצדק יצא לאור".

כך הורחקתי מהבורסה

שעת בוקר מוקדמת, משרדי news1 עדיין ריקים. יצחק כבר הספיק להעלות לאתר עוד מאמר ובו גילויים חדשים בפרשת הולילנד. אחרי שנים של כרדינות מקצועית, נראה שעלה על דרך המלך. כאן הוא הבוס שמעסיק 14 עובדים, ואיש לא יכול לאיים עליו או לצנזר אותו.

צלצול הטלפון הנייד שלו קוטע שוב ושוב את שיחתו. מקור מתקשר ומספר לו על מינויים בעייתיים במנהל מקרקעי ישראל. יצחק מאוּז, עונה קצרות, ומתמסר שוב לזיכרון של דרך החתחתים שעבר. בקפרנות תחקירית הוא עובר פרשייה אחר פרשייה, מציין שמות ותאריכים, מדקדק במילים, ויורה אותן לכל עבר חדות כתער.



24.12x29.99	34	10	עמוד	דיוקן - ראשון	30/04/2010	22441821-4
אריה אבנרי ראש תנועת אום - 28150						



דברת, זעקתי, הגשתי תלונות, אבל המערכת כולה סירבה להתעמת עם הקונצרט ובכיריו. 'כלל' הטילה במשך שנה חצי חרם פרסומות על מעריב, מה שגרם כמעט לקריסת העיתון. הרגשתי שאני מתנפץ על הסלעים. בפרקליטות ובבג"ץ לא קיבלו את דעתי שהטלת חרם מודעות על ידי גוף כל כך חזק - שהיה הגדול ביותר בשוק הפרסום וחלש על עשרות חברות - זו סחיטה באיומים".

לפי יצחק, דברת עשה הכול על מנת

למנוע את הפרסומים הנוגעים אליו, ובסופו של דבר פעל כדי שמקורביו ירכשו את מעריב. בהמשך, למרבה האבסורד, מונה דברת עצמו ל"ר"ר הנהלה של העיתון. "בתיובכה של מועצת העיתונות נחתם מאחורי גבי הסכם בין מעריב לבין כלל, ובמסגרתו פרסמה הודעה שהשתמץ ממנה כי מעריב נסוג מן הפרסומים בענייניו של דברת. זה גרם לי לאבד את האמון במועצת העיתונות. בו ביום הודעתי למעריב שאני מפסיק את עבודתי בעיתון. הוצע לי להיות כתב בכנסת, אך לא הסכמתי. יצאתי למדבר, ובמשך כמה חודשים לא הייתה לי עבודה".

התפטרות בגלל התנצלות

בעיית הפרנסה התגמדה לעומת האימונים שצצו, הוא אומר. "המשפחה שלי הייתה מבוהלת ומודאגת. היו האזנות סתר לבית שלי, קיבלנו אימונים ברורים ונוקבים. פניתי למשטרה, אבל היא עשתה טעות גדולה באופן הטיפול בתלונה, ומאו אני לא פונה אליה כשמאיימים עליי. פשוט הפסקתי להתרגש מזה. אימונים יש כל הזמן. זה כמעט הכרח בתפקידנו".

יש הטוענים שהאיש שמופנה בלפיך קשורה לעניין העדתי.

"יש הרבה אנשים שטוענים כך, אבל אני אף פעם לא הלכתי בכיוון. לדעתי זה קשור לשאלה עם איזה מילייה אתה נמנה. אני עיוור צבעים בקטע הזה. ההתנגדות כלפיי היא בגלל שאני אדם עצמאי, שלא מוכן לקבל כל מיני מוסכמות חברתיות ולהגיד 'כזה ראה וקדש'. כל אדם שלא הולך בתלם מקבל בעיטות מכל הצדדים".

מתוך הבדידות החליט יצחק לכתוב את ספרו הראשון, 'עגל הזהב', שראה אור לקראת סוף 1990. "זו הייתה מעין הכרזה שמה שלא נתנו לי לכתוב במעריב - אכתוב בדרך אחרת. הספר הזה חולל מהומה, בעיקר בקהילת העסקים. נחשפו בו הרבה פרשיות חדשות. במקביל התחלתי לעבוד מעט בעיתון 'העיר' וגם ב'העולם הזה'. עורך העיתון, רפי גינת, קיבל אותי במאמר מערכת מפרגן, שבו הגדיר את התחקיר ששעיתי כ'אם כל התחקירים'".

אלא שהפרגון לא שרד זמן רב. כבר אחרי הפרשייה הראשונה שפוצץ יצחק ב'העולם הזה', הוא מצא את עצמו מחוץ לעיתון. בפרשיית "החחיים הכפולים" חשף יצחק שאהרן מאיר ואלפרד אקירוב הצליחו לעקוף את שלטונות המס ולחסוך לעצמם תשלום של עשרות מיליוני דולרים למס שבת. חקירת המשטרה שנפתחה הלכה והסתעפה לעשרות בכירים וחברות גדולות במשק שפעלו באותו דפוס. החברות חויבו להחזיר את חובן למס הכנסה בתוספת קנסות, מה שהעשיר את קופת המדינה בלמעלה מ-150 מיליון דולר. אך עוד לפני שהפרשה התפתחה, שוב החל מסע לחצים על יצחק. "מקורביו של אהרן מאיר הפעילו לחץ גדול כדי לכפות עלינו להתנצל. הם רצו שנתנצל על משהו בדיעה - אפילו על פרט קטן, אפילו באופן עמום - כדי שכלפי חוץ זה יתפרש כנסיגה. רפי גינת ואנטי התנגדו לפשרה כזו.

"בדיק או יצאתי לשירות מילואים, ובשיחות רדך הטלפון הציבורי קלטתי שמתבשל משהו רקוב. התקשרתי לדב וייסגלס, עורך הדין של 'העולם הזה', והבנתי ממנו שהעיתון הולך להתקפל ולפרסם התנצלות בתמורה למשיכת תביעת הדיבה שהוגשה נגדנו. הודעתי לו שלא

אסכים למעשה הנבלה הזו, ואני דורש ממנו לא ליצג אותי ולא לומר בשמי שום דבר".

למרות הדישה הזו, הגיש וייסגלס לבית המשפט הצעת פשרה גם בשמו של יצחק. "הרגשתי שחרב עליי עולמי. קיבלתי חופשה מהמילואים והגעתי לבית המשפט כדי להמשיך להילחם, אך לא הצלחתי למנוע את פרסום ההתנצלות. התפטרתי מיד. המשכתי במלחמה המשפטית כנגד וייסגלס ויעקב נאמן - עורך הדין של מאיר - שהגישו לבית המשפט מסמכים של בורות פיקטיביות. בסופו של דבר וייסגלס התנצל. נגר נאמן המשכתי לפעול עד שהצלחתי לסלקו ב'96' מתפקיד שר המשפטים".

ההליך המשפטי נגד נאמן הסתיים כידוע בזיכוי ובחזרתו לשולחן הממשלה, הפעם כשר האוצר. זה לא מפריע ליצחק לטעון באותו להט כמעט אובססיבי שנאמן פעל שלא כדין. "מתוך עשר פרשיות פליליות שיחסתי לנאמן, בית המשפט העליון והפרקליטות בחרו לעסוק רק באחת - ספיח של ספיח לפרשת דרעי. העד המרכזי בפרשה סירב לשתף פעולה, ולכן הוגש נגד נאמן כתב אישום אוטורי, שהסתיים בזיכוי מחוסר ראיות מספיקות תוך מתיחת ביקורת עליו".

הגנה נשיאותית

בתוך כמה חודשים חזר יצחק לגלובס, אך לרבריו לא הצליח לעבוד לצד העורך מתי גולן, מאנשי שלומו של דברת. הוא עזב את העיתון ושוב חזר כאשר אדם ברוך מונה לעורך. "זאת הייתה תקופה נהדרת. הבאתי המון סקופים, והיה לי חופש ביטוי מלא". בין הפרשות שחשף או הייתה גם 'פרשת הולילנד א', שבה נטען כי יומי הפרויקט, ובראשם הלל צ'רני, ניסו לרמות את מס הכנסה ומס שבח במאות אלפי שקלים. לצערו של יצחק לא מוצה הדין עם אותם גורמים, אך בעקבות הפרשה נאלצו להתפטר נציבי מס הכנסה דורון לוי והיועץ המשפטי של מס הכנסה ע"ד אודי ברזילי, שאביו היה רואה החשבון של פרויקט הולילנד.

פרשה נוספת שחשף בגלובס הביאה לטענתו של יצחק ליציאתו לפנסיה של יוסף חריש, היועץ המשפטי לממשלה, מוקדם משהתכוון. יצחק טען שחריש היה מעורב בעיטוב הליך משפטי שקשור לבנו. "לימים שאלתי את דוד ליבאי, שהיה אז שר המשפטים, מדוע לא טיפל בחריש כמו שצריך", מספר יצחק. "הוא ענה לי: 'רציתי שיחתום על כתב אישום נגד אריה דרעי, ורק אחר כך יסיים את תפקידו'. אני לא מצליח להבין איך ליבאי הסכים למצב שבו עברייני א' חותם על כתב אישום נגד עברייני ב'', אומר יצחק, ולא חוסך במילים חריפות. "באותן שנים רוב כלי התקשורת ידעו על הפרשה, אך השתיקו אותה כדי לאפשר לחריש להעמיד לדין את מי שהם רצו, כלומר את דרעי. השיטה הזו עובדת עד היום. לעיתונאים יש אינטרסים משלהם, והם משחקים בנבחרת הציבור כמרינוטות".

ב'96', לאחר שבגלובס לא אפשרו לו לפרסם תחקיר כנגד מ"ל ידיעות אחרונות ארנון מוחס (בשל הקשרים הכלכליים בין גלובס לידיעות), החל יצחק לכתוב במקביל גם במעריב. בטור הקבוע שפרסם שם עד 2006 תחת השם 'מחלקה ראשונה' הוא חשף בין השאר את האזנות הסתר הלא חוקיות שביצע ראש אגף החקירות במשטרה ניצב משה מזרחי. בתחקיר אחר טען יצחק כי עדנה ארבל, אז שופטת בבית המשפט המחוזי, קיבלה כספים שלא כדין. "אלו היו שנים פוריות", הוא אומר.



נחמו ראש ארגון בשע"י. אהוד אולמרט

"הטור היה דומיננטי מאוד, וקיבלתי חופש ביטוי מלא". בימים האחרונים של 1999 הוא החל לסמן את האינס הגדול ביותר על קנה האקדח שלו. לידיו של יצחק הגיע מידע ולפיו נשיא המדינה עוז וייצמן מקבל טובות הנאה מאיש העסקים אדוארד סרוסי. "בדקתי את המסמכים טוב טוב, הצלחתי מקורות וירדתי שאכן יש פה מידע אותנטי. שאלתי את עצמי: למה אלוהים כל כך אוהב אותי, ונתן דווקא לי, מכל עיתונאי ישראל, לפרסם דבר כזה?"

איך באמת דווקא אלך זורם כל המידע? "יש לי עיקרון מקודש: אני לא אושף מקורות מידע. אני לא מספר לאף אחד בעולם על המקור, גם לא לאשתי. אני מאמין שזה מעודד אנשים לפנות דווקא אליי, במיוחד כאשר רואים שעיתונאים רבים אחרים מוכרים את המקורות שלהם".

מידם בעצם המקורות? אנשים טובים שרוצים לחשוף שחיתות, או בעלי אינטרסים שמבקשים לחסל יריב? "יש מכל המינים. אני לא רוצה להרחיב".

יצחק הכין תחקיר על וייצמן, אך הן גלובס והן מעריב ניסו לדחות את הפרסום. "לא אמרו לי ממש 'לא', אבל גם לא קבעו תאריך לפרסום. בשלב מסוים התקשר אליי העורך של מעריב וביקש ממני התראה של שלושה ימים לפני שאני רוצה לפרסם. זה היה כבר יום חמישי בצהריים. הבנתי שאין להם כוונה לפרסם, אלא למסמס או להוציא גרסה מצומצמת. עניתי שיש לו שלוש שעות. בעוד שלוש שעות, אם הוא לא מודיע לי שהוא מפרסם, אני מקיים מסיבת עיתונאים ומפוצץ את זה שם. הוא החל לצעוק עליי שהשתגעתי. אמרתי לו שהם אלה שהשתגעו.

"לא היה לי מושג איך אני אמור לארגן אירוע כזה. התחלתי בשיחות מהאוטו, ולמסיבת העיתונאים הגיעו כמה עיתונאים בודדים. למחרת בבוקר ידיעות אחרונות הציג אותי בצורה מלוכלכת ומרשעת, כאילו אני מפרסם עלילות על וייצמן שבסך הכול קיבל כסף עבור בגו שאולי, שהיה נכה צה"ל. העיתונאי היחיד שהחל לצאת להגנתו היה דן מרגלית. גם בפרשת כלל הוא היה היחיד שראיין אותי בטלוויזיה ולא חשש מדברת".

אבי אבות החשיפות

למחרת ערך יצחק מסיבת עיתונאים נוספת, שאליה כבר הגיעו לדבריו מאה עיתונאים מהארץ ומהעולם. ההד התקשורת והציבורי היה עצום. נגד הנשיא נפתחה חקירה, ובסיומה הוא לא הועמד לדין אך התפטר מתפקידו. יצחק מצדו הסיק גם הוא מסקנות אישיות, והקים אתר משלו.

"שאלתי את עצמי: איך יכול להיות שעיתונאי שמביא את הסקופ של העשור, לא מוצא במה? הבנתי שאני לא רוצה להיות תלוי באף אחד. בדצמבר 2000 האתר עלה לאוויר, במטרה להפוך לכלי תקשורת לגיטימי ומשפיע. במקביל המשכתי לעבוד בגלובס ובמעריב עוד כחמש שנים. החזקת כלי תקשורת משלי כרוכה בקשיים גדולים, כמו"ל וכעודד האחריות שלי כבדה, אבל אני נהנה מהעצמאות".

מסוף 2005 פרסם יצחק כמה וכמה תחקירים על אהוד אולמרט, ששימש ראש ממשלה בפועל במקום אריאל שרון. אמנן רנקנר, אז העורך של מעריב ורדי נפש של אולמרט, ניסה לטרפד את הפרסום, ותקף את יצחק מעל דפי העיתון. כשהבחירות התקרבו ואולמרט הסתמן כמנצח, הקרב החריף. "בראשית 2006 אני מקבל פניות מגורמים שונים, שטענו כי יש להם מידע על שחיתות של אולמרט, אך אף כלי תקשורת לא רוצה לפרסם אותו", מספר יצחק. "התחלתי לחקור, ופרסמתי את הדברים באתר ובמסיבת עיתונאים. מעריב סירב לפרסם את התחקירים".

בין הפרשיות שחשף יצחק הייתה מכירת ביתו של



הסקופ של העשור. עוז וייצמן



24.48x32.01	35	עמוד 10	מקור ראשון - דיוקן	30/04/2010	22441852-8
אריה אבנרי ראש תנועת אדם - 28150					



"עיתונאים נוספים ידעו על הפרשה, אך נמנעו מלפרסם אותה". הבית ברחוב כרמייה

יש לי עיקרון מקודש: אני לא חושף מקורות מידע. אני לא מספר לאף אחד בעולם על המקור, גם לא לאשתי. אני מאמין שזה מעודד אנשים לפנות דווקא אליי, במיוחד כאשר רואים שעיתונאים רבים אחרים מוכרים את המקורות שלהם"

אולמרט ברחוב כ"ט בנובמבר בירושלים לאיש העסקים דניאל אברמס, בסכסם שנטען כי הוא מופרז. בני הזוג אולמרט המשיכו להתגורר בבית בשכירות, במחיר נמוך בהרבה מהמקובל בשוק. "טענתי שמדובר בעסקת שוחד", אומר יצחק. "מבקר המדינה מיכה לינדנשטראוס פתח בבדיקה מהירה, אך בסופה מסמס את הפרשה. כבר אז הבאתי להם את האמת על אולמרט, אך הם סירבו לראות. חלף הזמן, וכעת המציאות טופחת על פני כולם".

בפברואר 2006 חשף יצחק את פרשת כרמייה - הבית שקנה אולמרט בהנחה של כחצי מיליון דולר. לדברי יצחק, ההנחה ניתנה תמורת סיוע במתן היתרי בנייה חריגים. "דעתי שהמידע נמצא גם בידי עיתונאים אחרים, אבל הם נמנעים מלפרסמו", הוא אומר.

היועץ המשפטי לממשלה מני מזוז גלגל את הפרשה לפתחו של מבקר המדינה. "חלפה חצי שנה שבמהלכה המבקר ואנשיו עשו עבודה טובה והגיעו לעוד פרשיות, כמו מרכז ההשקעות. במקביל אני חושף שאולמרט קיבל מאנשי עסקים עטים נובעים יקרים ובתמורה פעל לקידום ענייניהם. אנשי עסקים חיפשו את קרבתו והגנתו גם באמצעות רכישת ציורים של רעייתו עליזה.

"פניתי אל היועץ המשפטי שוב ושוב וטענתי שלמבקר המדינה אין סמכות לחקור עבירות פליליות, אלא המשטרה צריכה לעשות זאת. מזוז סירב לזה, והתבצר בעמדה שלו".

לקראת סוף 2007 הורה היועץ על פתיחה של חמש חקירות. במהלכן התגלו פרשות נוספות, כמו טלנסקי וראשונטרס. "הפרשות הללו הן תולדה של אני אבות החשיפות, שזו פרשת כרמייה. בסופו של דבר מזוז טיפל בתיקים שהיו בראש הערימה, ואילו את האחרים זנח, למשל פרשת העטים, שהיום נחקרת מחדש. כתב האישום נגד אולמרט כולל רק עבירות של קבלת דבר במרמה ולא עבירות שוחד, משום שלדעתי מזוז קיבל החלטה אסטרטגית שהוא לא רוצה לשלוח ראש ממשלה לכלא".

השחיתות השבועית

במקום שחשיפותיו יזכו להכרה ולהערכה מצד כלי תקשורת אחרים, קובל יצחק, הוא סובל מרדיפה וסופג קיתונות של בוז. עוד ב־2004 האשים אותו דנקנר כי לא דייק בפרטי ידיעה שקשורה לאי היווני, ומעריב פרסם התנצלות מובלטת על הפרסום. יצחק מצדו טען שדייק בפרטים ורק עורך הליילה הוא שניפת עובדות כדי ליצר דרמטיזציה של הידיעה. בשבועות שלאחר מכן לא כתב יצחק במעריב; דנקנר טען כי השעה אותו, ואילו יצחק טען שהוא מסרב לכתוב עד שהעורך הראשי יתפטר.

בסופו של דבר, בהתערבות המו"לים, חזר יצחק לכתוב. בפברואר 2006 החליט לפרוש סופית ממעריב, אחרי שדנקנר לדבריו ביזה אותו באמצעות המדור הסאטירי של העיתון, שערך קובי אריאלי. במדור, שלוהו בקריקטורות, תואר יצחק כמי שמנסה לייחס לאולמרט את חטיפת ילדי תימן, ובסופו של דבר נכתב בכתנות משוגעים. אריאלי מצדו אמר לאתר 'וואלה': "מי שאין לו חוש הומור אין לו חוש מידה, ומי שאין לו את זה לא יכול להיות עיתונאי חוקר עם המוסר הנדרש". הוא דחה את טענותיו של יצחק כאילו הדברים שפורסמו נגועים בגזענות:

"נכון שזה טיפה ארסי, אבל עדיין משהו שאפשר לעבור עליו".

בהמשך דבריו כתב אריאלי: "לכנס מסיבת עיתונאים חודש וחצי לפני הבחירות, ולהפוך אדם למושחת ברצינות תהומית שמתאימה לרצח עם, זו יציאה מפרופורציה... אני נגד לעשות מדור שבועי של חשיפת שחיתות - בכל שבוע יש משהו מושחת?".

יצחק דווקא משוכנע שחומר לתחקירים לא חסר. "המערכות מושחתות באופן ניכר", הוא אומר. "בכל



ימית בשחיתות. אריה אבנרי

של הפרשייה בתקשורת יכולים להרתיע רבים מביצוע פעילות מושחתת ומשליחת יד לקופה הציבורית. מה שאני עושה זו לא עבודה, זו שליחות. סוג של אג'נדה שהיא בהחלט אישית. תכליתה לעשות עיתונות אחרת שחושפת ונלחמת בכל מי שעובר על החוק".

והדעות הפוליטיות שלך משקפות תפקיד? "אני כותב וחושף בצורה חופשית, ללא שום קשר לדעותיי הפוליטיות".

יש רגעים של משבר? "היו משברים לא מעטים שאילצו אותי להתפטר. ישנן אכזבות מאנשים חסרי יכולת עמידה ומעיתונאים שהפכו לכתבי חצר, כמו אמנון דנקנר, נחום ברנע, אמנון אברמוביץ' וגם מוטי גילת. אני חש כלפיהם תיעוב".

אתה לא חושש לשפוך לשואר דמו של אדם? "החשש תמיד קיים, אך מעולם לא הצטערתי על תחקיר. היו ידיעות פה ושם שחשבתי שאפשר היה לכתוב אותן אחרת, אך מעולם לא נפלתי על התקיר כזוב". תביעות דיבה, הוא אומר, הוגשו נגדו חמש או שש פעמים. "בכל אלו שנידונו, ניצחתי. השופטים שיבחו אותי ואת עבודתי העיתונאית".

איך המיטפחה מקבלת את העיסוק שלך? "המיטפחה נשמרה הרחק מעין הסערה, והיא מחוץ לתחום לכל יריבי ומרבית אוהביי".

ברקע השיחה שלנו נשמע מהרדיו הדיווח על נחיתתה ומעצרה של שולה זקן. סגירת מעגל. "אני מאמין שהצלחנו ליצור עיתונות אחרת. הnews1 הפך לאתר התחקירים של ישראל. הציבור מאמין בו, ולראיה הכמות הגדולה של גולשים - כ־600 אלף אנשים שונים מדי חודש".

"יש לי עקרונות ואני לא מוותר עליהם", משייע יצחק נאום סיכום. "אני הולך רק על סיפורים שאני מאמין שנעשה בהם עוול. אני לא מרפה, גם אם כל המערכת אומרת שאני טועה. בסוף 2005 כל העיתונות הייתה מגויסת למען קדימה. כשהתחלתי לפרסם תחקירים על אולמרט, ניסו להרוף בקלילות, להשמין, לבזות, להציג אותי כאדם שירד מהפסים. דבר אחד לא עשו: לבדוק טוב טוב את העובדות. ריותר חמור - סילפו אותן, הציגו לבן כשחור. העיתונות המשיכה לעשות יחסי ציבור לאולמרט. קחי לדוגמה את מוטי גילת. כשמוס אמר לו 'ארצה', הוא ישב בחדרו כמו פודל ולא נלחם כדי לפרסם את מה שידע על אולמרט. רק כאשר קיבל הצעה נדיבה מ'ישראל היום', הוא החליף את סיר הבשר של מוזס בסיר הבשר הגדול יותר של שלדון אדלסון.

"כשנפתחו חקירות מטרה בעקבות התחקירים שלי, גילת ועיתונאים נוספים הצטרפו וטענו לאבהות על אותם תחקירים. כיום התקשורת מסקרת את פרשת אולמרט-הוילינגד כאילו מדובר בהתפתה גדולה. למעשה, אני זועק כבר כמעט חמש שנים שהאיש מושחת ופועל כמו ראש ארגון פשע".

משרד ממשלתי יש אנשים שלא פועלים באופן ענייני לטובת הציבור, אלא מופעלים על ידי מאכערים ואינטרסים אישיים. זו מכת מדינה. ועם זאת, רוב עובדי המדינה ורוב הפוליטיקאים הם ישרי דרך".

השררה מעבירה אנשים על דעתם? "כן. אנשים שיש בידם הרבה כוח, דעתם מתבלבלת. פעמים רבות הם משתמשים בכוח שלהם לרעה".

מידם המושחתים הגדולים ביותר? "בעיניי, האיש הכי מושחת במערכת הפוליטית הוא אהוד אולמרט. צריך לזכור שהוא עדיין בפוליטיקה".

גם על הישבת בראש מערכת המשפט, דורית ביניש, יש לי יצחק ביקורת חריפה.

אתה לא חושש לפגוע באמון הציבור במערכת המשפט? "כמעט כל השופטים הם אנשים טובים, ישרים ורציניים. אבל ביניש הכניסה למערכת שיטות ניהול ושררה ברמה כזו, שהיא מסרסת חלק משופטי ישראל. השופטים תלויים בה ומאבדים את עצמאותם. היא מקדמת אנשים מסוימים מתוך שיקול זר". לראייה מביא יצחק את התחקיר שערך על יחזקאל ביניש, בעלה של נשיאת בית המשפט העליון, פרשה שהוא מסרב להרפות ממנה.

בתחקירים שונים שפרסם האשים את יחזקאל ביניש בעברות מס, ואף בעברות פליליות שביצע במהלך כהונתו כיו"ר הוועד המנהל של התומרות הסימפונית ירושלים. המערכת, לדעתו של יצחק, עומדת משותקת ולא מטפלת בפרשה מאימת דורית ביניש. יצחק מצוין בתחקיריו גם את שמות השופטים, היועצים המשפטיים והפרקליטים שפעלו לדעתו כדי למסמס את הגשת כתב האישום נגד יחזקאל ביניש, ובתמורה זכו לכך שביניש תפעל לקידומם.

עיתונאים בסיד הבשר

האם היום המשטרה, הפרקליטות ומערכת המשפט נלחמות בשחיתות יותר מבעבר?

"כן. התקשורת הרבה יותר חזקה ומכוונת. יש יותר ויותר כלי תקשורת שחושפים מידע, והפרקליטות והמשטרה נאלצות לחקור. מדובר בתהליך הדרגתי שנמשך כבר עשרים שנה".

אתה כבר מרגיש פחות בודד?

"אני מרגיש בדיוק כפי שהרגשתי תמיד. בשורה התחתונה, אני עובד לבד. בלי שותפים ובלי עמיתים באמצעי תקשורת אחרים. יש כמוכן חברים רבים שתומכים. אני לא איש של ברנז'ה, אבל כן איש של חברים. באריה אבנרי אני רואה שותף לדרך. הוא לוחם אמיתי בשחיתות".

עולים בדך גם רגשות של סיפוק אישי? אתה מעורב רגשית בכל תחקיר?

"בהחלט יש מעורבות רגשית גבוהה. זהו סיפוק גדול מאוד, לראות איך פרשה כמו הוילינגד שחשפנו באתר שלנו הולכת ומתגלגלת. המעצרים והביטוי העצום